

SIVILOMBUDSMANNEN

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
Postboks 325
1502 MOSS

Vår referanse
2021/1908

Deres referanse
2020/25098

Vår saksbehandler
Maria Bakke

Dato
25.05.2021

Undersøkelse - innsyn i dokument fra Kommuneadvokaten i Oslo

Vi viser til Statsforvalteren i Oslo og Vikens oversendelse av saksdokumenter 30. april 2021.

Saken gjelder Statsforvalterens vedtak 8. april 2021 i en sak om innsyn i et notat fra Kommuneadvokaten i Oslo til Byrådsavdelingen for oppvekst og kunnskap.

Saken har vært behandlet hos ombudsmannen tidligere (sak 2020/4898). Statsforvalteren i Oslo og Viken ble da spurt om Kommuneadvokatens notat har vært vedlagt et saksfremlegg for et kommunalt folkevalgt organ, jf. offentleglova § 16 første ledd bokstav a, og om notatet da kunne unntas etter offentleglova § 15. Statsforvalteren undersøkte saken på nytt med Oslo kommune og opphevet 3. februar 2021 sitt tidligere vedtak i saken 22. juli 2020 med følgende begrunnelse:

«Statsforvalteren kan ikke se at byrådsavdelingen har foretatt en vurdering av om vilkårene i kommuneloven § 11-13 er oppfylt i dette tilfellet. Det følger av bestemmelsens tredje ledd at dersom et folkevalgt organ ønsker å kreve innsyn, må det treffes et vedtak med minst tre stemmer. Dersom dokumentet inneholder taushetsbelagte opplysninger, må vedtaket treffes med flertallet av de avgitte stemmene i organet, jf. § 11-13 tredje ledd andre punktum.

Byrådsavdelingen har henvist til en muntlig samtale mellom Finansutvalgets leder og byrådssekretæren. Statsforvalteren kan ikke se at dette er tilstrekkelig til å slå fast at det er krevd innsyn etter kommuneloven § 11-13.»

Oslo kommune behandlet saken på nytt og fastholdt i avgjørelse 18. februar 2021 at vilkårene for å unnta dokumentet etter offentleglova § 15, jf. § 16 første ledd bokstav a, jf. kommuneloven § 11-13 var oppfylt. Kommunen anførte videre til at dokumentet uansett kunne unntas etter offentleglova § 18, da dokumentet er utarbeidet i forbindelse med en sak der Oslo kommune var part.

I brev fra kommunen til Statsforvalteren 26. mars 2021, der Clemens Saers klage ble oversendt, skriver Oslo kommune følgende om omstendighetene rundt at Finansutvalget fikk oversendt notatet:

«Saken skulle behandles i Finansutvalget 02.04.2020. Ifølge utvalgsleder hadde utvalget et forberedende møte 26.03.2020, der det ble diskutert at utvalget hadde

behov for å se Kommuneadvokatens vurdering i forkant av utvalgsmøtet der saken skulle behandles. Det var ingen uenighet om dette i utvalget og derfor ikke noe behov for en formell avstemming. Utvalgets leder tok deretter på vegne av utvalget kontakt med byrådssekretæren per e-post og ba om å få oversendt dokumentet. Dokumentet ble oversendt utvalget via notatet fra byråden 31.03.2020. Det er i notatet informert om at dokumentet er unntatt offentlighet.»

Statsforvalteren sluttet seg i vedtaket 8. april 2021 til Oslo kommunes konklusjon om at vilkårene for å unnta dokumentet etter offentleglova § 15, jf. § 16 første ledd bokstav a, jf. kommuneloven § 11-13 var oppfylt. Statsforvalteren kommenterte ikke kommunens anførsel om offentleglova § 18.

Vi har funnet grunn til å undersøke saken nærmere.

Statsforvalteren har lagt til grunn at notatet kan unntas offentlighet med hjemmel i offentleglova § 15 første ledd, som gjelder unntak for dokumenter som organet har innhentet fra et underordnet organ til bruk i den interne saksforberedelsen. Av offentleglova § 16 første ledd bokstav a følger det at unntaket i § 15 ikke gjelder saksfremlegg med vedlegg til et kommunalt folkevalgt organ. Videre heter det i bestemmelsens første ledd at offentleglova § 15 likevel gjelder «for dokument som eit folkevalt organ har kravd innsyn i etter kommuneloven § 11-13». Kommuneloven § 11-13 gir kommunale folkevalgte organer rett til innsyn i opplysninger unntatt offentlighet dersom et tilstrekkelig antall medlemmer i organet krever dette. Bestemmelsens tredje ledd lyder slik:

«Hvis et folkevalgt organ ønsker å kreve innsyn i saksdokumenter etter første ledd, må et vedtak om å kreve innsyn treffes med minst tre stemmer eller med flertallet av de avgitte stemmene i organet. Hvis et folkevalgt organ ønsker å kreve innsyn i saksdokumenter etter andre ledd, må et vedtak om å kreve innsyn treffes med flertallet av de avgitte stemmene i organet.»

Bestemmelsen synes etter sin ordlyd å forutsette at det må treffes et *vedtak* for å kreve innsyn etter bestemmelsen. Folkevalgte organer skal treffe vedtak i møter, jf. kommuneloven § 11-2. Det følger av kommuneloven § 11-4 første ledd bokstav d at det i møteboken skal fremgå hvilke vedtak som ble truffet.

Statsforvalteren har lagt til grunn Oslo kommunes redegjørelse, der det fremgår at Finansutvalgets leder har opplyst at spørsmålet om innsyn ble behandlet i et forberedende møte 26. mars 2020 og at det ikke var noen uenighet i utvalget om spørsmålet. Vi kan ikke se at det er fremlagt møtebok/protokoll fra dette forberedende møtet der vedtaket er nedtegnet, jf. kommuneloven § 11-4 første ledd bokstav d. Statsforvalteren bes derfor om en redegjørelse for betydningen av at saksbehandlingsreglene i kommuneloven § 11-13 tredje ledd, jf. kommuneloven § 11-4 første ledd bokstav d ikke ble fulgt, for muligheten til å unnta notatet fra offentlighet etter offentleglova § 16 første ledd.

Oslo kommune har videre vist til offentleglova § 18 som en alternativ hjemmel for å unnta notatet fra Kommuneadvokaten fra offentlighet. Vi ber derfor også om Statsforvalterens vurdering av spørsmålet.

Redegjørelsen bes gitt innen **15. juni 2021**.

Til orientering vil saken bli behandlet av setteombudsmannen. Grunnen til dette er at saken omfatter Oslo kommune. Stortinget har bestemt at sivilombudsmann Hanne Harlem i sin nåværende oppnevningsperiode – til 31. desember 2021 – er inhabil til å behandle alle slike saker. For samme periode har Stortinget valgt Inge Lorange Backer som fast setteombudsmann.

For ombudsmannen

Gustav Haver
avdelingssjef

Maria Bakke
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi til:

Saers Clemens

Lillevannsveien 51 D

0788

Oslo

011560 - 4701530480046430310016

9388525 - 3